

Finanšu riski, konfliktu risinājumi, ekonomiskās problēmsituācijas

Gunārs Grizāns

Ventspils Augstskolas Ekonomikas un pārvaldības
fakultātes dekāns

Dr. Math., asoc. profesors

Problēmas Latvijā

● Demogrāfija

- Emigrācija
- Straujš algu pieaugums
- Kredītu bums
- Inflācija
- Lata devalvācija
- Zināšanu trūkums par riska vadību.

Jaundzimušo skaits Latvijā

Gads	Skaits tūkstošos
1980	35
1985	40
1989	42
1990	38
1991	34
1992	32
1993	27
1994	24
1995	22
1996	20
1997	19
1998	18
2006	22.

Jaundzimušo skaits uz 1000 iedzīvotājiem

- 80. gados 15-16
- 90. gados 7-8
- Tagad ap 10.

Demogrāfiskās kohortas

- Ietekme pēc paaudzes vai vairākām paaudzēm
- Pensionēšanās kohorta un absolventu kohorta
- 90. gadu kohortas ietekme pēc 2010. gada
  - dzimstības kritums
  - darbinieku trūkums
  - studentu skaita samazināšanās

Darbinieku trūkums-21. gadsimta problēma Eiropā

- Latvija un ES, kurš kuram cik maksā
- Kritiskie gadi Somija/Latvija
- Darbaspēka migrācija

Emigrācija un imigrācija

- 1. emigrācijas vilnis
- 2. emigrācijas vilnis
- Aizbraucēju aizvietošana
  - Mazkvalificētā darbaspēka aizvietošana
  - Speciālistu sagatavošana

Algu pieaugums

Gads	Vidējā alga Latvijā
• 2001	159
• 2002	173
• 2003	192
• 2004	211
• 2005	246
• 2006	302
• 2007 prognozes	360

Algas Eiropā

Valsts	Alga latos
• Latvija	350
• Čehija	650
• Vācija	2100
• Beļģija	2400
• Anglija	2600
• Dānija	2800

Kredītu apjoms un problēmas

- Lieto tagad, maksā vēlāk, cik tas prieks maksā?
- Hipotekārais kredīts
- Līzings
- Kredītkarte
- Patēriņa kredīts

Inflācija

- Kad tā beigsies?
- Nekustamais īpašums nekad neklūs lētāks
- Inflācija + alga = emigrācija

Lata devalvācija

- Tehniskie faktori
- Lobija spiediens
- Psiholoģiskais faktors

Riska vadība

- Apzināt riskus
- Novērtēt riskus
- Samazināt riskus
  - Apdrošināt
  - Nodot citiem
  - Investēt drošībā
- Plāns katastrofu gadījumam

A wide-angle photograph of a calm, deep blue ocean stretching to a clear horizon. The sky above is a lighter blue with wispy white clouds. The sun is visible on the left side, creating a bright, shimmering reflection on the water's surface. The word "Paldies" is centered in the middle of the image in a clean, white, sans-serif font.

Paldies